EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 11.01.1999
KOM(1998) 804 lopull.

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS (Euratom)

Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 41 artiklan mukaisesti komissiolle ilmoitettavien investointihankkeiden määrittelystä

(komission esittämä)

Perustelut

Euratomin perustamissopimuksen 4 luku koskee ydinteollisuuden investointeja. Erityisesti perustamissopimuksen 41 artiklassa määrätään, että investointihankkeista on annettava tieto komissiolle. Perustamissopimuksen liitteessä II luetellaan ne teollisuudenalat, joiden osalta tämäntyyppinen tiedonanto on pakollinen. Perustamissopimuksen 43 artiklassa määrätään, että komissio antaa "kantansa" kustakin hankkeesta tiedoksi investoijalle ja asianomaiselle jäsenvaltiolle.

Näiden perustamissopimuksen 4 luvun määräysten täytäntöön panemiseksi on annettu kaksi asetusta; yksi neuvoston asetus (asetus nro 4, annettu 15. syyskuuta 1958) ja yksi komission asetus neuvoston asetuksen täytäntöönpanosta (asetus nro 1, annettu 5. marraskuuta 1958).

Neuvoston asetuksessa nro 4 on taulukko, jossa on lueteltu teollisuudenalat ja kullekin alalle rahayksikköinä ilmaistut kaksi ylärajaa. Ensimmäinen yläraja liittyy uusiin laitoksiin ja toinen laitosten muuntamiseen. Kaikista luettelon teollisuudenaloihin liittyvistä investoinneista, jotka ylittävät alalle määritetyn ylärajan, on tehtävä ilmoitus.

Neuvoston asetuksessa nro 4 käytetty rahayksikkö on EML (Euroopan maksulaskentayksikkö) Tämä otettiin käyttöön 1958 ja sillä ei ole mitään merkitystä — tai hyvin vähän — nykyisille Euroopan kansallisille valuutoille eikä eurolle, joka on määrä ottaa käyttöön 1. tammikuuta 1999.

Tämän ongelman johdosta komissio on etsinyt keinoa ylärajojen tarkistamiseen ja ilmaisemiseen euroina. Samassa yhteydessä tarjoutui tilaisuus tutkia ja päättää, kannattaisiko asetusta myös selkeyttää jollakin tavoin. Vaikka asetus on lähes 40 vuotta vanha ja se on tähän saakka toiminut hyvin, on totta, että ydinteollisuuden tilanne ja tarpeet ovat nykyään erilaiset kuin 40 vuotta sitten. Niinpä tilaisuuteen tartuttiin asetuksen "modernisoimiseksi".

Tärkeimmät ajantasaistamis- tai selkeyttämisalueet:

- Ylärajojen ajantasaistaminen, jotta ne voitaisiin ilmaista euroina ja tehdä merkityksellisemmiksi alan nykytilanteeseen nähden
- Asetuksen tiettyjen teollisuudenalojen toiminta-alan laajuuden selkeyttäminen
- Ehdotukset siitä, kuinka komissio saisi julkistaa yleisluontoisia tietoja toimitetuista lausunnoista.

1. Ylärajat:

a) Menetelmä, jonka avulla ylärajat muunnetaan EML:istä euroiksi

Tämä aritmeettinen muunto edellyttää kahta asiaa:

- Hintaindeksisarjaa Euroopan ydinteollisuudelle
- EML:n suhdetta euroon.

Kumpaakaan ei ole saatavilla. Asiaa monimutkaistaa vielä sekin, että EML:n määritelmä on muuttunut vuosien varrella mahdottomaksi seurata millään konkreettisella tavalla.

EML määriteltiin vuonna 1957 siten, että se perustuu kiinteään määrään kultaa, joka vastaa yhtä Yhdysvaltain dollaria ($), joka myös määriteltiin samalla tavalla. On kohtuullista olettaa, että on lähes samantekevää, ilmaistiinko ydinteollisuuden investoinnit vuonna 1958 Yhdysvaltain dollareina vai EML:inä, koska niiden välinen vaihtokurssi oli kiinteä (1:1). Samaa olettamusta voidaan soveltaa vuoden 1997 Yhdysvaltain dollareihin ja vuoden 1997 ecuihin, vaikka tässä tapauksessa vaihtokurssi muuttuukin. Näin vuoden 1958 EML:t voidaan ilmaista vuoden 1997 ecuina niiden dollarivastaavuuden avulla. Vastaavuus välivuosina ei ole olennaista ja voidaan unohtaa asetuksen ylärajojen muuttamisessa. Tämän ratkaisun etuna on myös se, että ydinteollisuuden hintaindeksisarja voidaan ilmaista Yhdysvaltain dollareina ja sitä voidaan siten käyttää ylärajojen lopullisessa muuntamisessa nykyisissä asetuksissa. Tämä ongelman toinen osa voidaan ratkaista käyttämällä asianmukaisesti painotettua hintaindeksisarjan yhdistelmää, jonka osatekijöinä ovat sähköntuotanto, kemian teollisuus ja uraanimarkkinat. Tämän mahdollistavia tietoja ei löytynyt. Vaihtoehtoisesti voidaan viimeisenä keinona käyttää hyvin tunnettua yleistä hintaindeksisarjaa. Voidaan tietysti väittää, että hintaindeksin kehittyminen Yhdysvalloissa oli erilainen kuin Euroopassa, mutta

Yhdysvaltain dollari on toisen maailmansodan jälkeen ollut "maailmanvaluutta", ja kaikki kehityserot ovat ainakin osittain heijastuneet vaihtokursseihin.

Jotta vuoden 1958 EML voidaan kytkeä kaavamaisesti vuoden 1997 ecuun, ehdotetaan alkamista vuoden 1958 EML:stä, siirtymistä vuoden 1958 Yhdysvaltain dollariin, siirtymistä vuoden 1997 Yhdysvaltain dollariin käyttäen Yhdysvaltain dollariin perustuvaa hintaindeksisarjaa ja muuntaa lopputulos vuoden 1997 ecuiksi. Euron ja ecun väliseksi kiinteäksi vastaavuussuhteeksi on asetuksen 1103/97 2 artiklan 1 kohdassa (EYVL L 162, 16.9.97, s. 1) säädetty 1:1.

Vuoden 1958 EML:n ja vuoden 1997 ecun välisen vastaavuuden laskeminen

Olettamukset:

I. Hintaindeksimuutokset heijastuvat samalla tavalla Yhdysvaltain yleiseen kuluttajahintaindeksiin (CPI) kuin Euroopan erityiseen ydinteollisuuden hintaindeksiin (jota ei olc olemassa). Täsmällisemmin sanoen oletetaan, että CPI hyväksyttävästi heijastaa Yhdysvaltain ydinteollisuuden hintaindeksiä, joka ei eroaisi merkittävästi saman teollisuudenalan Euroopan hintaindeksistä).

II. Euroopan sisäisten vaihtokurssien vaikutuksia ei voida laskea hyväksyttävällä tarkkuudella, koska korin määritelmät ovat muuttuneet useasti, unioniin on liittynyt uusia maita ja vaihtokurssit ovat muuttuneet jatkuvasti koko ajanjaksona.

CPI-U (urbaanien kuluttajien CPI), yleisin saatavilla oleva CPI, on:

160.1 vuonna 1997 (1. toukokuuta)

28.9 vuonna 1958 (vuoden keskiarvo)

1 vuonna 1913 (Yhdysvaltain dollaritietojen aloitusvuosi)

Huomautus: Sähkönkulutuksen CPI vuonna 1958 on 29.1 ja 130.6 vuonna 1997, jossa on 18 prosentin ero yleiseen CPI-U:hun.**(Kaikki CPI-arvot on saatu Yhdysvaltain hallituksen työministeriön tilastoyksiköstä)**

1 EML_{1958} = 1 $\$_{1958}$ (kumpikin perustuen kiinteään määrään kultaa: 0,88867088 grammaa)

1 $\$_{1958}$ = 160.1/28.9 $\$_{1997}$ = 5.5397 $\$_{1997}$ siten 1 $\$_{1997}$ = 0,180512 $\$_{1958}$

1 $\$_{1997}$ = 1/1,2485 $ecua_{1997}$ = 0,80096 $ecua_{1997}$

Siten 0,180512 $\$_{1958}$ = 0,80096 $ecua_{1997}$ ja lopuksi, kun vuotuiseksi inflaatioksi oletetaan 3 prosenttia, saadaan:

1 EML_{1958} = 4,4371 $ecua_{1997}$ = 4,71 $ecua_{31.12.98)}$ = 4,71 $euroa_{1999}$

Yksinkertainen kertominen viidellä on riittävän hyvä vuoden 1958 EML:n muuntamiseksi vuoden 1999 euroiksi.

b) Muut ylärajoihin liittyvät tekijät

Tärkeä tekijä asetuksen ylärajojen tarkistamisessa ovat ydinlaitosten koossa, rakenteessa ja teknologiassa tapahtuneet muutokset. Nykyisen asetuksen tarkoitus on selvästikin saada investointi-ilmoitukset kooltaan merkittävistä eikä pienistä hankkeista. Ilman tällaista rajoitusta luotaisiin sekä teollisuudelle että komissiolle raskas byrokraattinen taakka ilman mitään näkyvää hyötyä. Esimerkiksi ydinreaktoreiden ylärajoilla viitattiin kaikenlaisiin reaktoreihin (mukaan lukien tutkimusreaktorit), joiden koko oli huomattavasti pienempi kuin kahden viimeisen vuosikymmenen aikana rakennettujen tehoreaktorien.

Teollisuuden edustajien kanssa on vaihdettu epävirallisesti näkemyksiä, ja äskettäin annettuja investointi-ilmoituksia on tarkasteltu, minkä tuloksena on päädytty siihen, että ylärajoja täytyy suurentaa kertoimella, joka on enemmän kuin 5, pelkästään hintaindeksin vaihtokurssinäkökohtien sanelemana, jotta saavutettaisiin tasapaino komission "tiedontarpeen" ja ilmoitetun tiedon

käyttökelpoisuuden välillä. Ylärajoja ei saa kuitenkaan nostaa liiaksi, koska silloin niiden ulkopuolelle jää tärkeitä laitoksia, jotka ovat pieniä mutta tärkeitä (esimerkiksi prototyyppireaktorit).

c) Liitteenä olevan neuvoston asetusluonnoksen 1 artiklan taulukko sisältää uudet ehdotetut ylärajat.

2. Selvennykset ilmoitusvelvollisuuden alaiseen radioaktiivisen jätteen käsittelyyn ja/tai varastointiin/loppusijoitukseen ja laitosten käytöstäpoistoon liittyvään toimintaan

Euratomin perustamissopimuksen liitteen II 12 kohdassa lukee: "Yhden tai useamman tässä luettelossa mainitun laitoksen yhteyteen perustetut laitokset radioaktiivisen jätteen teollista käsittelyä varten."

Tämän kohdan tulkinta on menneisyydessä johtanut "erimielisyyksiin" tapauksissa, joissa laitos on perustettu muusta laitoksesta riippumattomana radioaktiivisen jätteen tai käytetyn polttoaineen käsittelyä, varastointia tai loppusijoitusta varten. Kummankin edellä mainitun investointityypin merkitys toiminnan turvallisuuden ja ympäristön kannalta on ilmeinen. Tällaiset laitokset ovat yhä tärkeämpi ja olennaisempi osa ydinpolttoainekiertoa sekä kaupallis-rahoituksellisesta näkökulmasta että julkisen mielipiteen näkökulmasta katsottuna, minkä vuoksi on katsottu turvallisemmaksi mahdollisen investoijan kannalta tehdä selväksi, että tällaiset investoinnit on ilmoitettava komissiolle perustamissopimuksen 41 – 43 artiklan mukaisesti.

Jätteen käsittely/varastointi/loppusijoitus ja laitoksen käytöstäpoisto eivät olleet poliittisen tai kaupallisen asialistan kärjessä vuonna 1958, kun ydinteollisuus eli vielä alkuaikojaan. Nyt on kuitenkin varmaa, että niillä on yhä kasvava ja mahdollisesti johtava rooli ydinalan kehityksessä ja tulevaisuudessa.

a) Jätteen ja käytetyn polttoaineen käsittely, varastointi, välivarastointi tai loppusijoitus

Radioaktiivisen jätteen loppusijoitus on inhimillisistä toiminnoista ehkä se, jonka vaikutukset on ennakoitava pisimmällä aikavälillä mahdollisimman hyvin, ja sellaisena se poikkeuksellisen tärkeässä asemassa. Lisäksi sen merkitys kasvaa tutkimustoiminnassa, joka saattaa tarjota teknisiä ratkaisuja monien mielestä sekä vaikeaan että vakavaluonteiseen ongelmaan. Jos tavoitteena on koordinoitu kehitys, on ensiarvoisen tärkeää, että komissio pysyy ajan tasalla alan toiminnasta ja kehityksestä. Tarkistetun asetusluonnoksen 1 artiklaan on lisätty viittaus "käytettyjen polttoaineiden tai radioaktiivisten jätteiden väliaikaiseen tai lopulliseen varastointiin", mikä tekee selväksi, että nämä toiminnat kuuluvat asetuksen yleiseen soveltamisalaan. Lisäksi on lisätty selvennys, jonka mukaan "radioaktiivisen jätteen tai käytettyjen polttoaineiden käsittelyyn, varastointiin, välivarastointiin tai loppusijoitukseen liittyvät laitokset kuuluvat alaan nro 12".

b) Ydinvoimalaitosten käytöstäpoisto

Samantyyppinen peruste pätee myös ydinlaitosten käytöstäpoistoon liittyviin investointihankkeisiin. Tämän aiheen odotetaan hallitsevan polttoainekiertoon liittyvän teollisuuden "poliittisia" piirejä ja rahoituspiirejä välittömässä lähitulevaisuudessa ja myöhemmin. Käytöstäpoistotoimintaa ei suoranaisesti mainita teollisuudenalojen luettelossa, ja vaikka käytöstäpoisto loogisesti kuuluukin kategoriaan "muuntaminen" toiminnan laadun perusteella, liitteessä II viitataan ainoastaan "teollisuudenaloihin", mikä jättää tulkinnanvaraiseksi, merkitseekö esimerkiksi reaktorin käytöstäpoisto reaktorin "muuntamista" esimerkiksi tyhjäksi tontiksi. Tähän päivään mennessä ei ole tehty yhtään ilmoitusta käytöstäpoistosta. Uuden asetusluonnoksen 1 artiklaan on lisätty nimenomainen viittaus "laitosten käytöstäpoistoon" liittyvään yleiseen toimintaan.

Komissio seuraa parhaillaan radioaktiivisen jätteen käsittelyn alalla tapahtuvaa toimintaa neljännessä "tilannekatsauksessaan", joka sisältää kuitenkin enemmän teknistä kuin rahoitukseen liittyvää tietoa.Näitä kahta lähdettä (neljäs "tilannekatsaus" ja 41 artiklassa ilmoitettavaksi säädetyt tiedot) voidaan pitää toisiaan täydentävinä.

3. Muita selvennyksiä

Myös seuraavat selvennykset tehty mahdollisten tulkintaerojen välttämiseksi:

1. Kaikki lähdeaineiden tai erityisten halkeamiskelpoisten aineiden käsittely fyysisin tai kemiallisin menetelmin kuuluu asetukseen alaan nro 4.
2. Päästöjen/jätteiden fluorin poisto kuuluu johonkin aloista 4, 6, 8 ja 12.
3. Alle viiden miljoonan euron investointihankkeista ei tarvitse tehdä muodollista ilmoitusta perustamissopimuksen 43 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen, vaan olennaisista perusominaisuuksista koostuva yksinkertaistettu ilmoitus riittää.

4. Komission rajoitettu oikeus julkistaa tietoja

Perustamissopimuksen 41 – 43 artiklan säännösten mukaisten ilmoitusten kokoelma muodostaa ainutlaatuisen tietokannan, joka on paitsi historiallisesti arvokas, myös hyödyllinen tutkittaessa energian suunnittelulle tärkeitä asioita. Julkistamisvapaus tarjoaa komissiolle mahdollisuuden tiedottaa julkisuuteen näkemyksensä kustakin investoinnista. Tästä voi olla hyötyä investoijille, jotka toimivat kaikille ihmisille hyvin tärkeällä alalla. Julkistetut tiedot eivät sisällä "arkaluontoisia" tietoja tai muitakaan tietoja, jotka voisivat häiritä kilpailua. Uuden asetusluonnoksen 4 artikla on lisäys, joka antaa komissiolle mahdollisuuden julkistaa "näkökantansa".

5. Ottaen huomioon edellä ehdotetut ajantasaistukset ja selvennykset komissio ehdottaa neuvostolle, että se:

- antaa liitteenä olevan ehdotuksen neuvoston asetukseksi (Euratom)
- ja samalla kumoaa 15. syyskuuta 1958 annetun neuvoston asetuksen nro 4
- toimittaa tämän ehdotuksen Euroopan parlamentille.

EHDOTUS :

NEUVOSTON ASETUS (Euratom)

annettu .....

Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 41 artiklan mukaisesti komissiolle ilmoitettavien investointihankkeiden määrittelystä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) perustamissopimuksen ja erityisesti sen 41 artiklan säännökset,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

sekä katsoo, että

jotta voitaisiin saavuttaa Euratomin perustamissopimuksessa määrätyt tavoitteet, komissiolle on ilmoitettava investointihankkeet, jotka koskevat uusia laitoksia sekä laitosten korvaamista tai niiden muuntamista perustamissopimuksen liitteessä II luetelluilla teollisuudenaloilla silloin, kun hankkeet ovat riittävän laajoja ja omiaan vaikuttamaan suoraan tuotantoon, tuottavuuteen tai ydinturvallisuuteen,

komission vastuulla on näiden investointien koordinoidun kehittämisen helpottaminen ja niitä koskevien näkökantojensa julkistaminen,

sisämarkkinoiden täydellinen toteuttaminen edellyttää teknisten esteiden poistamista ja rakenteisiin ja turvallisuuteen liittyvien tekijöiden yhdenmukaistamista, ja

polttoaineen koko kiertoon, mukaan lukien jätehuolto ja käytöstäpoisto, liittyvät investoinnit ovat pohjimmiltaan tarpeen ydinenergian kehittämiselle ja ydinteollisuuden oikealle ja vastuulliselle toiminnalle

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Euratomin perustamissopimuksen liitteessä II luetelluilla teollisuudenaloilla toimivien henkilöiden ja yritysten on ilmoitettava komissiolle perustamissopimuksen 42 artiklassa määrätyissä määräajoissa investointihankkeet, joiden tarkoituksena on:

- luoda uutta tuotantokykyä;
- pitää yllä määrällistä ja laadullista tuotantokykyä;
- lisätä suoraan tuotantokykyä;
- lisätä suoraan tuottavuutta;
- parantaa tuotannon laatua;
- poistaa laitoksia käytöstä;
- käsitellä käytettyä polttoainetta tai radioaktiivista jätettä (mukaan lukien käsittely, väliaikainen tai lopullinen varastointi ja/tai loppusijoitus),

kun I sarakkeessa lueteltujen teollisuudenalojen kulut ovat uusien laitosten osalta suuremmat kuin II sarakkeessa olevat ja laitosten korvaamisen ja muuntamisen osalta suuremmat kuin III sarakkeessa olevat rahamäärät.

	miljoonaa euroa	
I Alat	II Uudet laitokset	III Laitosten korvaaminen ja muuntaminen
1. Uraani- ja toriummalmien louhinta	30	15
2. Uraani- ja toriummalmien rikastaminen	30	15
3. Uraani- ja toriumrikasteiden kemiallinen käsittely ja puhdistaminen	30	15
4. Kaikissa muodoissa olevien ydinpolttoaineiden valmistus	10	5
5. Ydinpolttoaine-elementtien valmistus	10	5
6. Uraaniheksafluoridin valmistus	10	5
7. Rikastetun uraanin tuotanto	80	40
8. Säteilytettyjen polttoaineiden käsittely, jolla erotetaan kaikki tai osa niiden sisältämistä alkuaineista	80	40
9. Reaktorin hidasteiden tuotanto	30	15
10. Hafniumia sisältämättömän zirkoniumin tai sen yhdisteiden tuotanto	15	7.5
11. Kaikentyyppiset ydinreaktorit kaikkiin käyttötarkoituksiin	50	25
12. Yhden tai useamman tässä luettelossa mainitun laitoksen yhteyteen perustetut laitokset radioaktiivisen jätteen teollista käsittelyä varten	20	10
13. Puoliteolliset laitokset, jotka on tarkoitettu jonkin 3 – 10 kohdassa tarkoitettuun alaan liittyvien laitosten rakentamisen valmisteluun	10	5

Kaikissa muodoissa olevien ydinpolttoaineiden valmistus (ala nro 4) sisältää lähdeaineiden tai erityisten halkeamiskelpoisten aineiden kemiallisen käsittelyn ja muuntamisen.

Rikastuksen jälkeiset päästöjen/jätteiden fluorinpoistoprosessit kuuluvat aloihin 4, 6, 8 ja 12.

Radioaktiivisen jätteen tai käytettyjen polttoaineiden käsittelyyn, varastointiin tai loppusijoitukseen liittyvät laitokset kuuluvat alaan nro 12, vaikka ne eivät sijaitsisikaan minkään toisen Euratomin perustamissopimuksen liitteessä II mainitun laitoksen yhteydessä.

Kaikenlaisten laitosten käytöstäpoisto katsotaan muuntamiseksi.

Kaikentyyppisiin ydinreaktoreihin ja kaikkiin käyttötarkoituksiin liittyvistä uusista laitoshankkeista sekä tällaisten laitosten korvaamiseen, muuntamiseen,

uudenaikaistamiseen tai tehon lisäämiseen liittyvistä hankkeista, joiden kustannukset eivät ole suuremmat kuin viisi miljoonaa euroa, voidaan tehdä yksinkertainen ilmoitus, joka sisältää ainoastaan niiden olennaiset ominaisuudet; Euratomin perustamissopimuksen 43 artiklassa määrättyä menettelyä ei tarvitse noudattaa.

2 artikla

Edellisessä artiklassa tarkoitettujen kustannusten laskemiseksi on otettava huomioon kaikki investointihankkeiden toteuttamisesta suoranaisesti johtuvat kustannukset riippumatta hetkestä, jolloin nämä kustannukset syntyvät.

3 artikla

Tämän asetuksen mukaisesti ilmoitetuista hankkeista on ilmoitettava Euratomin perustamissopimuksen 43 artiklassa määrättyyn käsittelyyn tarvittavat tiedot ja erityisesti kaikki tiedot, jotka koskevat:

1. tuotteiden tai toiminnan lajia ja tuotanto- tai varastointikykyä;
2. kustannusten kokonaismäärää, joka voidaan suoraan laskea kuuluvaksi tarkasteltavaan hankkeeseen sekä sen olennaisten osatekijöiden osuutta;
3. hankkeen toteuttamisen todennäköistä kestoa;
4. laitosten hankintoihin ja toimintaan liittyviä näkymiä.

4 artikla

Komissio voi julkistaa lausuntonsa yleisluontoiset olennaiset osatekijät ja tärkeimmät ominaisuudet, joiden avulla hanke voidaan tunnistaa, lukuun ottamatta luonteeltaan kaupallisia osatekijöitä, henkiseen omaisuuteen liittyviä osatekijöitä tai kilpailuun todennäköisesti vaikuttavia osatekijöitä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euratomin perustamissopimuksen 44 artiklan määräyksiä.

5 artikla

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.*

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

6 artikla

Kumotaan 15 päivänä syyskuuta 1958 annettu Euroopan ydinenergiayhteisön neuvoston asetus N:o 4.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

ISSN 1024-4492

KOM(98) 804 lopullinen

ASIAKIRJAT

FI 12 09 01 10

Luettelonumero : CB-CO-98-807-FI-C

Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto
L-2985 Luxemburg